

Aan
de gemeenteraad

Datum 5 december 2023
Zaaknummer 2023-0169083
Betreft Drechtsteden Groeiagenda 2030 – Monitor najaar 2023

Vergadering van
Portefeuillehouder: Maarten Burggraaf
Begrotingsprogramma Bestuurlijk en Ondersteunend Dordrecht
Kernteam/Opgave: Versterking Bestuur & Organisatie - Strategie & Control
Auteur: Hans van Broekhoven
E-mail: hl.van.broekhoven@dordrecht.nl
Verantwoordelijke: Hans Goossensen
Openbaar: Ja

Deadline

Bij voorkeur agendering in B&W-vergadering van 5 december 2023.

Raadsinformatiebrief

Hoe zijn de bevoegdheden rond dit onderwerp verdeeld?

De raad heeft op 26 maart 2019 besloten over het eindadvies van de voorbereidingscommissie inzake de Toekomst van de Regionale Samenwerking Drechtstedengemeenten (Commissie Deetman). Het oorspronkelijke raadsvoorstel is door uw raad geamendeerd aangenomen (RIS 2359517 - Amendement 2). De raad stelt jaarlijks de thematische opgavebladen alsmede de lokale inzet voor de Groeiagenda 2030 vast. Op 10 oktober 2023 stelde uw raad de geactualiseerde Groeiagenda 'Smart Delta Drechtsteden vast (visiedocument) alsmede het uitvoeringsprogramma voor jaarschijf 2024.

Wat is de aanleiding om deze informatie kenbaar te maken?

De onderlinge samenwerking rond de Groeiagenda 2030 is geregeld in een Samenwerkingsovereenkomst (SOK) waarin de samenwerkingsafspraken zijn neergelegd. Over deze 'Uitwerkingsovereenkomst Ruimtelijke Economie' bent u op 9 april 2020 met een raadsinformatiebrief (portefeuillehouder Kolff) geïnformeerd. In artikel 9 van SOK is geregeld dat halfjaarlijks een monitoringoverleg plaatsvindt onder leiding van de burgemeester van Dordrecht. Inzake de bevindingen wordt halfjaarlijks gerapporteerd aan de colleges van de Drechtsteden gemeenten. Tevens worden de bevindingen door de colleges ter kennisname gebracht van de lokale raden. Bijgaand vindt u de bevindingen uit het Monitoringsoverleg van najaar 2023.

Wat is de te delen informatie?

Monitoringbrief Groeiagenda 2030 – najaar 2023

Bijgaand treft u de Monitoringbrief Groeiagenda 2030 aan van najaar 2023. In de brief wordt per inhoudelijk thema van de Groeiagenda een aantal aandachtspunten meegegeven.

Bouwen en Ruimtelijke ordening

Er wordt vooruitgang geboekt in de regionale en triple helix samenwerking. De regionale bouwtafel is een succes. De waterschappen en projectontwikkelaars sluiten hier goed bij aan. De bouw zelf kent veel vertraging, belangrijke oorzaken zijn krapte op de arbeidsmarkt en oplopende kosten. In de bouwsector zelf maar ook aan de overheidskant kampen we met enorme krapte. Wij roepen u

daarom ook op om te investeren in capaciteit en professionaliteit. Met betrekking tot ruimtelijke ordening en de inhoudelijke kaderstelling in de omgevingsvisies vragen wij u ook regionale ambities uit de groeiagenda te betrekken en waar nodig als sturend element te gebruiken. Denk bijvoorbeeld aan het bod van de regio in de ruimtelijke puzzel van Rijk en provincie.

Wonen

Een succes is een ondertekening van de regionale realisatieagenda, samen met vier regio's uit Zuid-Holland Zuid. Er zijn zorgen geuit dat woningbouwcorporaties uit onze regio niet hebben meegetekend met de realisatieagenda. Er is wil om sociaal te bouwen maar met de huidige realisatiekracht is dat moeilijk, ook hier is de ambtelijke bezetting een knelpunt.

Bereikbaarheid en mobiliteit

De verbreding van de A15 gaat niet door. Er is nu een lobby gaande om een zo groot mogelijk budget voor mitigerende maatregelen bij de minister van Infrastructuur en Waterstaat. Ons regionale speerpunt is het STOMP-principe, niet alle gemeenten gaan vol mee in deze koers. Dit verdient aandacht in uw raden. Omdat ander vormen van vervoer dan de personenauto ons kunnen helpen de bereikbaarheid en mobiliteit te behouden. Ook met het geplande onderhoud aan bruggen en tunnels in ons gebied. De lobby vanuit Smart Delta Drechtsteden bij het Rijk zet ook in op een pilot regio worden voor Smart Mobility. Een succes is de terugkeer van de waterbus. Wel levert Hardinxveld-Giessendam enkel nog een symbolische bijdrage aan de waterbus omdat er nog geen halte in deze gemeente is. Er komt een vervoerswaarde onderzoek waarbij ook Hardinxveld-Giessendam en Gorinchem worden meegenomen.

Energietransitie

De gemeenten Dordrecht, Hendrik-Ido-Ambacht, Papendrecht, Sliedrecht en Zwijndrecht zetten belangrijke stappen in de ontwikkeling van het warmtenet. In vijf jaar tijd worden er ongeveer 6.000 woningen aangesloten in deze gemeenten. De verdere opschaling van het warmtenet is complex omdat de randvoorwaarden nog onvoldoende op orde zijn. Hier loopt het collectief van de gemeenten tegen aan en het behoeft bestuurlijke aandacht. Een positief aandachtspunt wat wij u willen melden is dat er meervoudig lokaal verschillende succesvolle projecten zijn in het programma Energietransitie. Ook hier speelt het knelpunt van arbeidsmarktkrapte, zowel binnen de overheid als bij partners.

Werken en Economie

Geen specifieke aandachtspunten in de Monitoringbrief.

Duiding door college van B&W Dordrecht

Bouwen en Wonen

Het realiseren van woningen vertoont in Dordrecht een opgaande lijn, maar gaat door (landelijke) omstandigheden nog niet in het tempo dat nodig is om de ambities waar te kunnen maken. Dit heeft meerdere oorzaken, zoals de gestegen rente en de lastige marktomstandigheden. Er wordt wel van alles aan gedaan om het bouwtempo erin te houden. Dit gebeurt enerzijds door nauwe samenwerking met onder andere de provincie Zuid-Holland en anderzijds met de ontwikkelende partijen, zoals woningcorporaties en ontwikkelaars. Verschillende versnellingsstafels zijn hierbij in het leven geroepen en deze beginnen hun waarde te tonen. Als regio én als gemeente Dordrecht zijn we ook zeer actief met het proberen binnen te halen van subsidies. Dit levert geregeld succes op en zorgt voor een steuntje in de rug voor de betreffende woningbouwprojecten. In Dordrecht is het bouwtempo de afgelopen jaren flink opgevoerd, maar ook bij ons is daar helaas een kentering in te zien. Zowel in afgegeven vergunningen als opgeleverde woningen. Wel is en blijft de planvorming op het gewenste niveau, zodat er direct aan de slag gegaan kan worden zodra de markt weer aantrekt. We zien dat zowel Rijk, provincie als ook de gemeente Dordrecht de regie op de woningmarkt probeert te verstevigen. Daarbij komt er ook veel op ons af als het gaat om de woningbouwprogrammering. Rijk en provincie, maar ook wij als gemeente, zetten meer in op het betaalbare en sociale segment. Daar beginnen we wel aan te lopen op de kwalitatieve eisen, ook omdat deze niet altijd hand in hand gaan met de sociaaleconomische sprong die we willen maken. Een van de belangrijkste successen in dit kader is de begin dit jaar ondertekende regionale realisatie agenda. Ook is het zaak om de regionale woningbouwprogrammering beter af te stemmen, zodat er heldere keuzes gemaakt worden en de lokale programma's elkaar versterken. Tevens helpt ons dit onze ambitie waar te kunnen maken in de gesprekken richting provincie en Rijk. Hiervoor wordt ook een nieuwe regionale bouwmonitor ontwikkeld, die meer inzicht moet

geven in de woningbouwprogrammering én een sturingsinstrument moet worden. Hierdoor kunnen we als gemeente en regio zelf de regie houden over onze woningbouwambities.

Bereikbaarheid

We hebben de startnotitie Programma Mobiliteit en de uitgangspuntennotitie van het Mobiliteitsplan 2040 vastgesteld waarin de uitgangspunten van het ontwerpprincipe STOMP verwerkt zijn. Dit ontwerpprincipe van onze buitenruimte helpt ons om bereikbaar te blijven als groeiende stad en helpt de stad ook richting de nodige mobiliteit transitie. Hiermee hebben we het door uw raad omarmde principe verankerd in ons lange termijn beleid.

Energietransitie

In de monitor Groeiagenda wordt voor de energietransitie terecht aandacht gevraagd voor de opschaling van het warmtenet. De randvoorwaarden gaan over de warmtewet 2.0 en de betaalbaarheid van de Bijdrage Aansluitkosten voor bewoners waar de regio en wij als gemeente landelijk aandacht voor blijven vragen. Over energiebesparing en duurzame opwek wordt geen nieuws gemeld. Binnen Dordrecht zetten we ook daar vol op in binnen de energietransitie. Zo wordt er steeds meer zonne-energie opgewekt door inwoners en bedrijven en bent u recent geïnformeerd over de aanpak energiebesparing. In de bredere context hebben we er in Dordrecht voor gekozen om de energietransitie onderdeel te laten zijn van onze ambitie om in 2040 Klimaatneutraal te zijn. De concrete uitwerking daar van in routekaarten, waar dus ook de concrete aanpak energietransitie onderdeel van uitmaakt, is gepland voor het voorjaar 2024.

Werken en Economie

Alhoewel in de Monitoringbrief geen specifieke knelpunten rond economie en werk worden genoemd, informeren wij u toch graag over de stand van zaken.

We zien dat we qua werkgelegenheid en de ontwikkeling van het aantal starters zowel lokaal al regionaal de laatste jaren het bovengemiddeld goed doen. Ingegeven door de schaarser wordende ruimte en het belang van toegevoegde maatschappelijk-economische waarde voor de regio, richten we ons niet meer alleen op aantallen banen (kwantiteit), maar vooral op de kwaliteit van banen (scherpte profielen, opleidingsniveaus etc.) in relatie tot innovatie in het MKB bedrijfsleven. Lokaal vertalen we dat samen met de ROM-D door in onze aanpak Ruimte voor Banen, met actief aankoop en herontwikkeling van terreinen, zowel voor de droge (verouderde) terreinen als natte terreinen als de herontwikkeling van de Merwedehavens voor maritieme bedrijvigheid. Die laatste terreinen maken deel uit van de aanpak zoals die zich begint te vormen rond de Sectoragenda Maritieme Maakindustrie van het Rijk en het Maritieme Masterplan, waarbij ingezet wordt op innovatie en verduurzaming van de maritieme maaksector en waarvan een flink deel van het programma (bijvoorbeeld met pilots, in de Regiodeal) een plek moet krijgen in de Smart Delta Drechtsteden. Wat we daar in de samenwerking met onze triple helix partners en het Rijk te doen hebben, wordt samen met de Ontwikkelingsmaatschappij IQ en de Economic Development Board vormgegeven. Dit zal leiden tot een multiplier op (regionale) financiële middelen, een gezamenlijke investeringsagenda met het bedrijfsleven en de onderwijsinstellingen.

De Sectoragenda Maritieme Maakindustrie biedt ook kansen voor het benutten en ontwikkelen van het talent in onze regio. Hier maken we dan ook de aansluiting vanuit het programma arbeidsmarkt & menselijk kapitaal. Dit geldt ook voor strategische personeelsvraagstukken in andere sectoren waar het gaat om het vinden, ontwikkelen en binden van talent. Als overheid treden we hierin faciliterend op door de vraagstukken bij werkgevers op te halen en sturend te zijn waar het gaat om het betrekken van de relevante triple helix partners die nodig zijn om het vraagstuk aan te pakken. Kwaliteit van banen richt zich vanuit het programma arbeidsmarkt & menselijk kapitaal ook op het stimuleren van ondernemen met impact, met focus op goed werkgeverschap voor onze beroepsbevolking. Het bieden van perspectief en ontwikkelkansen om het talent in onze regio zoveel mogelijk te benutten, ontwikkelen en behouden.

De regio-inzet op innovatie en op menselijk kapitaal is daarbij ook steeds meer ondersteunend aan de lokale opgave op Ruimte voor Banen (Agenda Dordrecht 2030) en omgekeerd. De Smart Campus Leerpark Dordrecht (SCALE) speelt met het mbo, hoger onderwijsaanbod en de Duurzaamheidsfabriek hierin een voorname rol. De recente toekenning van een subsidie van € 9 miljoen voor PPS SCALE vanuit het Nationaal Groeifonds is in dat verband een mooi voorbeeld van hoe ook op en rond het Leerpark publiek-private samenwerkingen voor de grote energietransitie-opgave verder vorm krijgen. Veel van de initiatieven zijn ontstaan op en rond de SCALE-campus.

Hier werken beroepsonderwijs (mbo en hbo) en bedrijfsleven gezamenlijk aan innovaties en aan het opleiden van studenten en werknemers. Een belangrijk onderdeel van het plan is om vernieuwende onderwijsconcepten verder uit te bouwen. Deze opzet, waarin leren, werken en innoveren worden gecombineerd, is een onderscheidende aanpak in Nederland.

Hoe verder na deze raadsinformatiebrief?

Op 10 oktober 2023 stelde u de geactualiseerde Groeiagenda 'Smart Delta Drechtsteden' vast (visiedocument), alsmede het uitvoeringsprogramma 2024. In regioverband wordt gewerkt aan opzet van een nieuwe wijze van monitoring.

Welke kosten zijn verbonden aan het proces?

Niet van toepassing.

Wat zijn de belangrijkste gerelateerde besluiten?

13 maart 2018 Raad, bespreking eindrapport Berenschot (RIS [2128864](#))

9 mei 2018 Raad, bespreking input commissie Deetman (RIS [2162675](#))

31 oktober 2018 Raad, voortgang commissie Deetman (RIS [2283046](#))

16 januari 2019 Raad, bespreking concept eindadvies commissie Deetman (RIS [2316556](#))

26 maart 2019 Raad, besluitvorming eindadvies cie Deetman (RIS [2359517](#)-Amendement 2)

26 november 2019 Raad, besluitvorming Lokale vaststelling Opgavebladen Groeiagenda 2030 (RIS [2496685](#))

10 november 2020, Raad, Kennis nemen van de monitor Groeiagenda 2030 (RIS [2616058](#))

26 mei 2021, Raad, besluitvorming Lokale Vaststelling Opgavebladen – Uitvoeringsprogramma

2021 Groeiagenda 2030 en kennisnemen van de monitor Groeiagenda 2030 (Zaaknummer: [2021-0015486](#))

12 oktober 2021, Raad, besluitvorming Lokale Vaststelling Opgavebladen – Uitvoeringsprogramma 2022 Groeiagenda 2030 en kennisnemen van de monitor Groeiagenda 2030 (Zaaknummer: [2021-0125954](#))

8 november 2022, Raad, besluitvorming Groeiagenda 2030 - uitvoeringsprogramma 2023 - lokale vaststelling opgavebladen (Zaaknummer: [2022-0144016](#))

14 maart 2023, Raad, kennisnemen van de monitor Groeiagenda 2030 najaar 2022, RIB (Zaaknummer: [2022-0192891](#))

10 oktober 2023, Raad, Vaststellen Groeiagenda Smart Delta Drechtsteden - Visiedocument – Raadsvoorstel (Zaaknummer: [2023-0128789](#)) en Vaststellen Groeiagenda 2030 - uitvoeringsprogramma 2024 - lokale vaststelling opgavebladen - Raadsvoorstel (Zaaknummer: [2023-0128791](#))

Het college van Burgemeester en Wethouders

C.H.W.M. Post
secretaris

A.W. Kolff
burgemeester